

Заявка

на участь в конкурсі "Бібліотека – як сучасний інформаційний центр"

Інформація про бібліотеку

Назва – Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського

Одна з найстаріших в Україні, найбільша за обсягом фондів книгозбірня області. Має універсальний фонд на традиційних та новітніх носіях, зберігає колекції цінних і рідкісних видань; є депозитарієм видань краєзнавчого змісту. Виконує функції головної бібліотеки регіону, координує діяльність бібліотек області, надає їм науково-методичну допомогу.

Офіційно відкрита 2 (за новим стилем – 15) лютого 1899 р. як перша Єлисаветградська громадська бібліотека. Створена за ініціативою і на кошти представників місцевої громади. За тривалий час існування бібліотека стала свідком і творцем історії краю.

На сучасному етапі ОУНБ посідає провідні позиції серед бібліотек України. Успішно застосовує два типи бібліотечних технологій – традиційні і комп'ютерні. Серед проектів, що нині втілюються, пріоритетними є ті, які орієнтовані на потреби місцевої громади.

Сьогодні у бібліотеці діють 20 структурних підрозділів: відділи, що безпосередньо займаються обслуговування користувачів, та відділи, на які покладено виробничі й технологічні процеси. Так, інформаційне обслуговування користувачів здійснюють відділи: абонементів; обслуговування користувачів; документів з економічних, технічних та природничих наук; краєзнавства; рідкісних і цінних документів; мистецтв; документів іноземними мовами; інформаційно-бібліографічного обслуговування, а також «Інтернет-центр».

На базі ОУНБ діють інформаційно-ресурсні центри: Центр європейської інформації, Інформаційно-консультативний гендерний центр, Канадсько-Український бібліотечний центр, «Вікно в Америку», «Інтерсвіт» (для людей з вадами зору); Польський культурний центр, Клуб інтелектуальних ігор. Понад 30 років працює кіноклуб «Екран», в якому демонструються кращі зразки інтелектуального, артхаусного кіно.

Підтвердженням активного виконання державної політики є постійне виконання і перевиконання бібліотекою основних показників діяльності протягом останніх трьох років. Порівняльна таблиця виконання показників свідчить про те, що в бібліотеці поступово збільшується кількість користувачів, які працюють з документами та з новими бібліотечними сервісами, суттєво збільшується кількість відвідувачів бібліотечних заходів та зростає обсяг виданих читачам інформаційних ресурсів. Поступово нарощується бібліотечний фонд. Слід зазначити, що окрім користувачів, які приходять до бібліотеки, з кожним роком зростає і залишається стабільно високою чисельність віддалених користувачів бібліотечного веб-сайту, який є на сьогодні одним з кращих серед сайтів бібліотек України за змістовним наповненням, дизайном та актуальністю. Протягом останніх трьох років до он-лайнної сторінки бібліотеки за інформацією звернулись у 2013 році – 399 тис. осіб, у 2014 році – 346 тис. осіб.

Показники основної діяльності за останні три роки:

Роки	Користувачі	Книговидача	Фонд бібліотеки
2015	37947	721213	792460
2014	37605	719522	792270
2013	36815	720358	788750

Бібліотека у взаємодії з громадськими інституціями, різними закладами і установами Кіровограда, творчими спілками є організатором та місцем проведення численних наукових, літературних, мистецьких заходів – конференцій, зустрічей з діячами культури і науки, виставок, презентацій. ОУНБ також бере дієву участь у реалізації програм неформальної освіти шляхом проведення різних тренінгів, лекцій, семінарів, майстер-класів, студій.

За успішну інноваційну діяльність колектив ОУНБ нагороджено Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2003 р.), у 2011 р., з нагоди 20-ї річниці незалежності України, – найвагомішою почесною відзнакою області – «Честь і слава Кіровоградщини». Книгозбірню визнано переможцем у Всеукраїнському конкурсі «Бібліотека року – 2009», вона отримала Диплом першого ступеня УБА (2009 р.), обласну краєзнавчу премію ім. В. Ястребова (2010 р.). Також бібліотека має багаточисленні відзнаки та подяки за діяльність і співпрацю від різних установ, організацій, творчих об'єднань та окремих громадян.

Серед найбільш цікавих і значних заходів є наступні:

Протягом кількох років бібліотека проводить велелюдні акції, які охоплюють велику частину жителів міста різного віку.

В перші вихідні січня проводиться святкова програма „Щедрий вечір в бібліотеці ім. Д.Чижевського”. В рамках цієї загальноміської акції організуються майстер-класи, театральні вистави, святкові фотосесії, екскурсії до книгозховища та безліч інших цікавих заходів. Близько тисячі громадян вже традиційно збираються до бібліотеки, щоб весело і гамірно провести новорічно-різдвяне дозвілля звечора до опівночі;

Наприкінці весни, зазвичай до Дня св.Миколая (літнього) бібліотека проводить вуличну акцію «Бібліофестиваль на Великій Перспективній», під час якого відділі обслуговування користувачів презентують програми літнього відпочинку та дозвілля для жителів міста, які проводять залишаються на літній відпочинок в місті. Це зазвичай діти з функціональними можливостями, з соціально-неблагополучних родин та вихованці обласних дитячих будинків, які не мають матеріальної можливості відвідувати комерційні розважальні заклади. Тож для них проводяться презентації книг, розваги з інтерактивною дошкою, кіно і перегляди мультфільмів, майстер-класи та ін.

А восени, 30 вересня традиційно до Дня бібліотек ОУНБ презентує новацію, таке, що є новинкою в галузі. Цьогоріч це - презентація креативного простору “MakerSpace”: 3D принтер, 3D сканер. Загалом свято «День відкритих дверей» це - відкритий перегляд нових

надходжень, концерти, презентації, і в 2016 році презентація вуличного настінного живопису – поезія Сергія Жадана «Навчи».

ОУНБ «виходить до громади» під час святкування Дня міста і проводить вуличні інформаційно-просвітницькі заходи, повідомляючи жителям міста про нові інформаційні послуги. Протягом 4 років, з 2012 року ОУНБ, починаючи з 1 червня і до 1 жовтня, в міському парку культури і відпочинку «Ковалівський» організовує літній читальний зал «Бібліотека під зеленими вітрилами». У бібліотеці просто неба команда з трьох бібліотекарів надає ті ж інформаційні послуги, що й у стаціонарному приміщенні: презентація книг, проведення майстер-класів з технік декоративно-ужиткового мистецтва; організація розвиваючих ігор, конкурсів, екологічних вікторин для дітей тощо. Намагаючись "наблизити" до читача книгу, бібліотека переслідує високу мету - повернути нашому суспільству втрачений статус найбільш читаючої нації, зробити читання щоденною потребою, зблизити батьків з дітьми під час спільного проведення дозвілля.

Бібліотекарі Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д.І.Чижевського долучилися до поповнення DAISY-бібліотеки. В рамках роботи Майданчика «ІнтерСвіт» для людей з вадами зору та незрячих, бібліотекарі відділу абонементу розпочали запис книги нашого земляка, письменника, кіносценариста, члена Національної спілки письменників України і Національної спілки кінематографістів України, заслуженого діяча мистецтв України Олександра Жовни «Експеримент» в дейзі-форматі.

Серед найбільш значимих заходів 2016 року можна назвати наступні:

- урочистості з нагоди вручення обласної літературної премії імені Євгена Маланюка за 2015 рік;
- До Всесвітнього дня водних ресурсів круглий стіл «Водні ресурси Кіровоградщини» та урочисте нагородження переможців конкурсу дитячого малюнка «Джерело мого дитинства», який проводився Кіровоградським управлінням облводресурсів та управлінням освіти Кіровоградської міської ради;
- До 150-річчя від Дня народження архітектора Якова Пауценка урочисте відкриття виставки робіт кіровоградських архітекторів, проектних організацій, геральдистів, художників та творчої молоді «Сучасні послідовники зодчого Якова Пауценка»;
- Зустріч зі львівським письменником Василем Габором та презентація одного з кращих в Україні видавничих проєктів "Приватна колекція". Публічна лекція «Львів як текст: від модернізму до постмодернізму (від "Молодої Музи" до сучасних авторів)»;
- Країнознавча лекція – презентація «Японія», провела голова Миколаївського товариства японської культури "Татікадзе" Галина Зінов'єва з метою популяризації японської культури;
- До Дня Перемоги - зустріч ветеранів «Гортаю пам'яті своєї сторінки» (У 2010 році, до 65-річчя Перемоги, бібліотека започаткувала медіа-проєкт «Голоси з війни», де записуються свідчення про пережиті роки колишніх солдатів, дітей війни, тих, хто жив посеред війни. Усі свідчення викладені в мережі Інтернет на сайті ОУНБ).
- Літня школа молодих фахівців - Обласний методичний семінар «Молодий бібліотекар Кіровоградщини»;

- День першокурсника. Вперше в бібліотеці було проведено квест «Бібліотекар. Нова команда» з метою креативного знайомства студентів зі структурою бібліотеки, її інформаційними ресурсами та послугами;
- В рамках Європейського тижня місцевої демократії - Міжрегіональна відеоконференція «Як громадяни разом з владою вирішують проблеми міста», організована Всеукраїнською мережею Центрів європейської інформації;
- Обласний форум бібліотекарів Кіровоградщини.

Усі заходи, які організує бібліотека спільно з іншими організаціями, проведені на високому культурно-естетичному та інформаційному рівні.

Концепцію розвитку

Сьогодні ОУНБ ім. Д.І.Чижевського – динамічний центр інформації, який визначив своїм пріоритетним напрямком розвиток краєзнавства і розширення доступу громадян області до краєзнавчих, національних, світових інформаційних ресурсів. Концепція розвитку бібліотечної справи в нашій бібліотеці полягає в подальшому створенні власних електронних ресурсів, власних повнотекстових баз даних шляхом оцифрування найбільш рідкісних і цінних видань з фондів бібліотеки та краєзнавчих документів, кураторство кооперативних бібліографічних проєктів всеукраїнського рівня – ЦУКК і регіонального – КРКК. Система обслуговування користувачів націлена на створення комфортного бібліотечно-інформаційного простору: читальних залів, абонементів, міжбібліотечного абонементу, сучасно обладнаного Інтернет-центру, відкритих зон для культурно-просвітницьких заходів.

Стратегічними завданнями на період до 2020 року є формування та збереження бібліотечних фондів, поповнення фонду бібліотеки документами для людей з вадами зору, зокрема шрифтом Брайля та аудіо книг; удосконалення системи збереження документів на традиційних носіях, особливі умови зберігання рідкісних і цінних документів. Впровадження новітніх технологій для відтворення шляхом оцифрування та надання доступу до особливо цінних і рідкісних документів, а також документів краєзнавчого характеру з метою надання їх у загальнодоступне користування на веб-сайті бібліотеки.

Розвиток системи обслуговування користувачів передбачено шляхом впровадження нових інформаційних технологій для надання вільного доступу до інформації про бібліотечні фонди ОУНБ ім. Д.І. Чижевського через власний електронний каталог і бази даних; запровадження віддаленої доставки документів, в т.ч. електронної; удосконалення роботи бібліотечного пункту в УТОС; копіювання документів (з дотриманням вимог чинного законодавства). Планується розвиток безбар'єрності бібліотечного простору, пристосування для людей з обмеженими можливостями; удосконалення системи навчання користувачів користуванню пошуковими системами бібліотеки, навичок самостійної навігації у глобальній інформаційній мережі Інтернет; запровадження системи віртуальної довідкової служби, віддаленого замовлення документів через мобільні та онлайнві системи.

Науково-дослідна, науково-методична, бібліографічна та координаційні діяльність в області полягає в забезпеченні реалізації державної гуманітарної політики та Програм регіонального розвитку у сфері культури та бібліотечної галузі шляхом здійснення методичного супроводу основних напрямів роботи публічних бібліотек області. Серед концептуальних завдань - організація Всеукраїнських та регіональних наукових досліджень з метою вивчення стану

публічних бібліотек Кіровоградської області, розроблення заходів з удосконалення їхньої діяльності; розвиток співробітництва з вітчизняними та міжнародними бібліотечними спільнотами та зарубіжними бібліотеками;_Впровадження та забезпечення соціологічних досліджень щодо вивчення динаміки читання, незадоволеного читацького попиту з метою впливу на поповнення фондів, насамперед обов'язковим примірником, який видається на території області.

У сучасній розвиненій державі не може бути інформаційної провінції. Всі громадяни мають рівні права на отримання інформації. Реальна підтримка органів місцевого самоврядування, забезпечення гарантованого бюджетного фінансування бібліотеки, її ресурсного, технічного та матеріального забезпечення – шлях до розбудови регіональної громади, відновлення потужної економіки, науки, освіти і культури Кіровоградщини.

Світлана Приймак, завідувача відділом соціокультурної діяльності Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. Чижевського

Фотографії деяких заходів

